

CHILDHOOD IN TIMES OF UNFREEDOM DĚTSTVÍ V DOBĚ NESVOBODY

Conference Programme / Program konference

Date / Termín: 15–16 June 2026

Venue / Místo konání: National Pedagogical Museum and Library of J. A. Comenius (NPMK),
Valdštejnská 20, Prague 1, <https://npmk.gov.cz/konference>

Map: <https://maps.app.goo.gl/MvNyPzFpwhx7Mhsh7>

Organisers / Pořadatelé: National Pedagogical Museum and Library of J. A. Comenius;
Institute of History of the Czech Academy of Sciences – Centre for the History of Education

Length of papers / Délka příspěvku: 25 minutes (*Please note: Presentation time limits will be strictly enforced / Prosíme o striktní dodržování časového rozsahu prezentací*)

Conference languages / Konferenční jazyky: English, Czech

The conference is held under the auspices of the Ministry of Culture of the Czech Republic.

Konference se koná pod záštitou Ministerstva kultury ČR.

DAY 1: Monday, June 15, 2026

DEN 1: Pondělí 15. 6. 2026

09:00 – 09:30 | Opening Ceremony / Společné zahájení konference

(Conference Hall, 2nd floor)

09:30 – 10:40 | PLENARY SESSION / PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ (Conference Hall, 2nd floor)

09:30 – 09:55 **Lukas Schretter** (Ludwig Boltzmann Institute for Research on Consequences of War, Vienna)

Research on the Lebensborn Home „Wienerwald“, 1938–1945

09:55 – 10:20 **Kinga Czechowska** (The Witold Pilecki Institute of Solidarity and Valor, Warsaw)

“Polish Kinder” and Their Experience of the Kindertransports

10:20 – 10:40 Discussion

10:40 – 11:00 | Coffee break

11:00 – 12:30 | PARALLEL SESSIONS / PARALELNÍ SEKCE 1

ENGLISH SECTION 1

11:00 – 11:25 **Ewa Bukowska-Marczak** (The Jan Karski Institute of War Losses, Warsaw)
Lost Childhood – Krysia Chiger and Clara Kramer in the Underground of Occupied Lviv and Żółkiew

11:25 – 11:50 **Andrija Mihajlov** (University of Belgrade, Belgrade)
Hidden Jewish Children in Occupied Serbia (1941–1944)

11:50 – 12:15 **Judita Matyášová** (Charles University, Prague)
Far from Home: Czechoslovak Jewish Youth Refugees in Wartime Denmark

12:15 – 12:30 Discussion

12:30 – 13:15 | Lunch break

CZECH SECTION 1

11:00 – 11:25 Blanka Soukupová (Západočeská univerzita v Plzni)

Protektorát Čechy a Morava očima židovských dětí

The Protectorate of Bohemia and Moravia through the Eyes of Jewish Children

11:25 – 11:50 Václav Daněk (Masarykova univerzita, Brno)

„Dětská křížová výprava Adolfa Hitlera“: Účast protektorátní mládeže při výstavbě opevnění (1944–1945)

“Adolf Hitler’s Children’s Crusade”: Participation of Protectorate Youth in Fortification Construction (1944–1945)

11:50 – 12:15 Miroslav Eisenhammer (Státní oblastní archiv v Plzni)

Káčata, Piráti a Smečka vlků. Ilegální skautské mezidobí 1940–1945 na příkladu města Plzně
The Ducklings, The Pirates, and The Wolf Pack: The Period of Illegal Scouting in Plzeň (1940–1945)

12:15 – 12:30 *Diskuze*

12:30 – 13:15 | Pauza na oběd

Lunch break

(Lunch will be served directly on the ground floor of the museum)

Pauza na oběd

(Oběd bude podáván v přízemí muzea)

13:15 – 14:45 | PARALLEL SESSIONS / PARALELNÍ SEKCE 2

ENGLISH SECTION 2

13:15 – 13:40 Artur Bulakh (Institute for Eastern European History, Wien)

The Children's Experiences of Interethnic Relations in Volhynia During the Interwar Period

13:40 – 14:05 Romana Fojtová (Nezávislá badatelka / Independent Scholar, Liberec)

A Children's Diary as a Source of Knowledge in War: An Insight into the Everyday Life of Pastor Jan Matěj Tomeš's Children at Michalovka in Volhynia

14:05 – 14:25 Jindra Lavrenčíková (Univerzita Pardubice)

Childhood under Pressure: Jewish and Czech Experiences in Yugoslav and Croatian Contexts

14:25 – 14:45 Discussion

14:45 – 15:00 | Coffee break

CZECH SECTION 2

13:15 – 13:40 Eva Škorvanková (Univerzita Komenského v Bratislave)

Víly a tatranky vo víre národného života. Vzdelávanie a ideologická výchova dievčat v rámci Hlinkovej mládeže

"Víly" and "Tatranky" in the Vortex of National Life: Education and Ideological Indoctrination of Girls within the Hlinka Youth

13:40 – 14:05 Martina Kočí (Múzeum školstva a pedagogiky, Bratislava)

Hlinkova mládež vo filmových dokumentoch Školfilmu

The Hlinka Youth in the Documentary Films of "Školfilm"

14:05 – 14:25 Ivan Puš (Univerzita Palackého v Olomouci)

Německé dívky a ženy na odborných školách v době protektorátu

German Girls and Women at Vocational Schools in the Protectorate Era

14:25 – 14:45 Diskuze

14:45 – 15:00 | Coffee break

15:00 – 17:00 | PARALLEL SESSIONS / PARALELNÍ SEKCE 3

ENGLISH SECTION 3

15:00 – 15:25 **Ruta Matimaityte** (Vilnius University, Vilnius)

The Case of the Wolf Children in Soviet Lithuania

15:25 – 15:50 **Alina Ivanenko** (University of Mannheim, Mannheim)

Regulating Childhood under Occupation: Alimony, Paternity, Adoption, and Birth Registration in Reichskommissariat Ukraine

15:50 – 16:15 **Hélène Saint-André** (University of Clermont-Auvergne, Clermont-Ferrand)

Air Raid Alert! Civil Defence from a Child's Perspective in France (1939–1945)

16:15 – 16:40 **Małgorzata Dajnowicz** (The Witold Pilecki Institute of Solidarity and Valor)

& Maria Bauchrowicz-Tocka (University of Białystok)

Children's Experience in Totalitarian Reality: The Perspective of Children's Memory of Their Exile in Siberia

16:40 – 17:00 Discussion

CZECH SECTION 3

15:00 – 15:25 **Jana Škerlová** (Historický ústav AV ČR, Brno)

Uzavření českých vysokých škol v Brně a studenti ze zahraničí

The Closure of Czech Higher Education Institutions in Brno and International Students

15:25 – 15:50 **Jan Špringl** (Památník Terezín)

Projekty Školákem v protektorátu a Školákem ve válečných letech

The Projects "A Schoolchild in the Protectorate" and "A Schoolchild in the War Years"

15:50 – 16:15 **Blanka Zubáková** (Ústav pro studium totalitních režimů, Praha)

Dětství na scéně: mládež a divadlo v ghettu Terezín

Childhood on Stage: Youth and Theatre in the Terezín Ghetto

16:15 – 16:40 **Magdaléna Šustová** (Muzeum Prahy / Pedagogická fakulta UK)

„Do tanečních kurzů je dovoleno dámám nositi pouze šaty krátké.“ Výuka tance a společenského chování v letech 1939–1945

"Ladies Are Allowed to Wear Only Short Dresses to Dance Classes": Ballroom Dance and Etiquette Instruction (1939–1945)

16:40 – 17:00 Diskuze

17:00 – 17:30 | BOOK LAUNCH / SLAVNOSTNÍ UVEDENÍ PUBLIKACE

- *Krvavá žeň smutných dnů 1938–1945. Edice nevydaného pamětního seznamu obětí nacistické perzekuce z resortu školství*
- The Bloody Harvest of Sad Days 1938–1945: An Edition of the Unpublished Memorial List of Victims of Nazi Persecution in the Education Sector

approx. 17:30 – 20:00 | WELCOME COCKTAIL & SOCIAL EVENING in the Gardens below the Prague Castle

Gardens below the Prague Castle (Valdštejnská 14, Prague 1).

Note: We will depart together as a group. Meeting point: ground floor.

cca 17:30 – 20:00 | UVÍTACÍ VEČER S OBČERSTVENÍM v zahradách pod Pražským hradem

Zahrady pod Pražským hradem (Valdštejnská 14, Praha 1).

Společný odchod do zahrad z přízemí muzea (po skončení slavnostního uvedení knihy Krvavá žeň smutných dnů).

DAY 2: Tuesday, June 16, 2026

DEN 2: Úterý 16. 6. 2026

09:00 – 10:30 | PLENARY SESSION 2 (Conference Hall, 2nd floor)

09:00 – 09:25 **Henning Schluß** (University of Vienna, Vienna)

Growing up in Albania under Enver Hoxha as an Example of Successful Indoctrination

09:25 – 09:50 **Frederika Vešelényiová** (Comenius University, Bratislava)

The Evolution of Institutional Care Regulation in 20th Century Slovakia

09:50 – 10:15 **Oleksandr Mikhno** (Pedagogical Museum of Ukraine, Kyiv)

The Ukrainian Soviet Journal Pionervozhatyi (1934–1941): Visual Construction of the Ideal Child

10:15 – 10:30 *Discussion*

10:30 – 10:45 Coffee break

10:45 – 12:15 | PARALLEL SESSIONS / PARALELNÍ SEKCE 4

ENGLISH SECTION 4

10:45 – 11:10 **Becca Mowbray** (Queen's University Belfast)

Schools at the Crossroads: Northern Ireland and post-primary education for girls, 1968–1972

11:10 – 11:35 **Kristýna Nitschová** (Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského)

Testing of Analgesics on Children by Czech Doctors at the Turn of the 19th and 20th Centuries

11:35 – 12:00 **Lu Xinyan** (South China Normal University, Guangzhou, China)

Traumatic Memory and Survival Resilience - Children's Visual Art Imagery Under 20th-Century Totalitarian Regimes

12:00 – 12:15 Discussion

12:15 – 13:00 **Lunch break** (*Lunch will be served directly on the ground floor of the museum*)

CZECH SECTION 4

10:45 – 11:10 **Jiří Hadaš** (Filozofická fakulta UK, Praha)

Od Mateřídoušky po Dědu Mráze. Nástroje ideologického působení v Československu 50. let 20. století

From Mateřídouška to Father Frost: Instruments of Ideological Influence in 1950s Czechoslovakia

11:10 – 11:35 **Petr Bednařík** (Fakulta sociálních věd UK / Ústav pro soudobé dějiny AV ČR)

Československá televize a tvorba pro děti a mládež v období normalizace

Czechoslovak Television and Programming for Children and Youth During the Normalization Period

11:35 – 12:00 **Steffen Retzlaff** (Leipzig University of Applied Sciences, Leipzig)

Socialistická nebo subversivní Popelka? Pohádkové filmy (jen) pro děti v ČS(S)R a NDR?

A Socialist or Subversive Cinderella? Fairy-Tale Films (Only) for Children in the CS(S)R and the GDR?

12:00 – 12:15 Diskuze

12:15 – 13:00 | **Pauza na oběd** (*Oběd bude podáván v přízemí muzea*)

13:00 – 15:00 | PARALLEL SESSIONS / PARALELNÍ SEKCE 5

ENGLISH SECTION 5

13:00 – 13:25 **Kristina Chlatauškienė** (Institute of Lithuanian Literature and Folklore, Vilnius)
Singing in the Family: An Activity Embedded in Everyday Life (1970–1990)

13:25 – 13:50 **Barbora Cupanová** (Constantine the Philosopher University, Nitra)
Survival Mechanisms and Social Dynamics in Slovakia (1939–1945)

13:50 – 14:15 **Ugbudian Lucky Igohosa** (Alex Ekwueme Federal University, Ndufu-Alike, Nigeria)
Children During the Nigerian Civil War, 1967–1970

14:15 – 14:30 *Discussion*

14:30 – 15:00 Closing of the English Section and Final Discussion

15:00 – 15:15 Coffee break

CZECH SECTION 5

13:00 – 13:25 **Marie Fiřtová** (Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského)
Hračka jako prostředek k „výchově k obrannému a vlasteneckému duchu“
The Toy as a Tool for “Fostering a Defensive and Patriotic Spirit”

13:25 – 13:50 **Miroslav Smaha** (Muzeum technických hraček, Velvary)
Hračky v temnu protektorátu. Český hračkářský průmysl ve 30. a 40. letech
Toys in the Darkness of the Protectorate: The Czech Toy Industry in the 1930s and 1940s

13:50 – 14:15 **Patrik Wirkner** (Ústav pro studium totalitních režimů, Praha)
Zapomenutá laskomina: Žvýkačka jako symbol dětského odporu proti okupaci v březnu 1939
A Forgotten Treat: Chewing Gum as a Symbol of Children's Micro-Resistance in March 1939

14:15 – 14:40 **Jan Šejbl** (Národní muzeum – Náprstkovo muzeum, Praha)
Děti a housenky. Role dětí a mládeže ve snahách o zavedení chovu bource morušového v protektorátu Čechy a Morava
Children and Caterpillars: The Role of Children and Youth in Efforts to Introduce Sericulture in the Protectorate of Bohemia and Moravia

14:40 – 15:00 *Diskuze*

15:00 – 15:15 Coffee break

15:15 – 16:45 | CZECH SECTION 6

15:15 – 15:40 **Josef Kadeřábek** (Univerzita Hradec Králové)

Pod křídly habsburské orlice, ve stínu hákového kříže. Narativy válečného dětství v kronikách obce Tuřany

Under the Wings of the Habsburg Eagle, in the Shadow of the Swastika: Narratives of Wartime Childhood in the Chronicles of Tuřany

15:40 – 16:05 **Dagmar Petišková** (Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského)

Příběh „malého rozvědčíka“ Fjodora Blockého

The Story of the “Little Scout” Fyodor Blotsky

16:05 – 16:30 **Radka Süssová** (Univerzita Pardubice)

Hra na socialismus: Mikropraktiky adaptace a rezistence ve volnočasové výchově dětí v Československu (1948–1989)

Playing at Socialism: Micro-Practices of Adaptation and Resistance in Children’s Extracurricular Education in Czechoslovakia (1948–1989)

16:30 – 16:45 *Diskuze*

16:45 – 17:00 | Závěrečná diskuse a ukončení konference

